



# Kamikaze

Helena was acht maanden geleden bevallen van een meisje, Vivianne, dat ze net in haar bedje had gelegd, voor een middagdutje. Het vijf jaar jongere zusje van Jan had meteen de oogjes gesloten.

‘Ze slaapt als een roosje,’ zei Helena tevreden en ze ging aan tafel zitten. Jan gluurde over de rand van zijn bord naar zijn twee schildpadden, Janneke en Mieke. Hij leerde ze kunstjes en dat lukte wonderwel. Zo cirkelden de schildpadden om Jan heen want er stak altijd wel iets lekkers in zijn broekzak, zoals een slablad. Ze rolden ook een hele tomaat naar een hoek om er dan gulzig in te happen.

‘Ze spelen voetbal!’ gilte Jan dan.

Janneke en Mieke zaten in een enorme glazen bak, die Edmond voor een appel en een ei gekocht had op de vogeltjesmarkt. De rimpelige koppen en de schilden waren wazig door de oneffenheden in het glas. Door dat waas worstelde Janneke met een halve tomaat en kauwde Mieke op de buitenste bladeren van de krop sla, die Edmond in een koude schotel met hamrolletjes en hardgekookte eieren had verwerkt. Edmond Fabre, ‘de Mon’ voor familie en vrienden, armeluis en communist, was stapelverliefd geworden op het bourgeoisiemeisje Helena Troubleyn, dat naar dure scholen ging, alles vertelde met wapperende handjes en Franse woorden als kleurige lintjes uit haar mond liet waai-eren. Helena Troubleyn kon met een welstellende man getrouwd zijn en haar dagen gevuld hebben met kunst en boeken en theekransjes met porseleinen kopjes en petitfours. Maar de anarchie van de liefde

14

deed haar voor Edmond Fabre kiezen, die zich niet liet verblinden door status, protocol of rijkdom. De liefde had iets wilds bij hem, iets onge-temds. Helena Troubleyn werd week in zijn aanwezigheid en verdronk in zijn helderblauwe ogen. Ook na een huwelijk en vijf kinderen, van wie eentje jong zou sterven, en na eindeloze verhuizingen omdat ze de huur niet konden betalen en deurwaarders hen op de hielen zaten, voelde Helena zich nog steeds de prinses van weleer en die trots zou tot het einde van haar dagen blijven. Het was bij momenten armoe troef, maar ze was altijd deftig gekleed: een mantelpak, de naden van haar kousen loodrecht, elegante schoenen en handschoenen. Haar lange haar stak ze op in een wrong en boven haar kastanjebruine ogen waaierden wimpers met een vleugje mascara. Op haar lippen zette ze een tikje rood of roze, naargelang de kleuren van haar kleren, en op haar polsen en in haar hals bracht ze een vleugje parfum aan. Ze sloot de dag af met een glaasje wijn en het zoveelste sigaretje. Het koken, de was en de plas liet ze aan anderen over en bij gebrek aan personeel en geld, was dat haar man.

Jan keek bedremmeld, toen zijn vader een ei pelde en op zijn bord legde naast een hamrolletje, een berg slabladeren, wat schijfjes tomaat, een koude aardappel en een lepel mayonaise.

Hij had zin in *stoemp* met worst en macaroni met kaas of frietjes met biefstuk. Zijn maag rammelde, maar het koude eten op zijn bord nam zijn appetijt weg.

Zus Jeanine wist hoe ze hem moest aanpakken. Ze tilde een arm in de lucht en spande de spieren van haar bovenarm op.

# JANNEKE



En hommage van Jannetie  
Onders de niet werk  
dat bij degehoofes werd oetien de  
apost of dat de hem verchalen in de geamphale (in de wertes van 1977)  
VAN 23 2010

# MIEKE



VAN TADDE 2010

*Een hommage aan mieke  
 Omdat ik niet weet  
 Wat ik haar verdoen kan  
 In de groep-bak. Of dat ze  
 Bevestigd werd achter de stoep  
 (in de winter van 1977)*

‘Daar krijg je spierballen van, Jan!’

Jans gezicht klaarde op. Spieren wilde hij wel en dus nam hij een dappere hap van het ei, schrokte de brok naar binnen en voelde meteen daarna aan zijn sprietige armen. Zijn zus had niet gelogen. Ze voelden een stuk dikker aan.

Helena Troubleyn prikte een stukje van haar hamrolletje aan haar vork, bedacht zich, pakte met zwier haar servet van tafel, depte haar mondhoeken en dartelde naar de platenspeler.

‘Met muziek erbij smaakt mijn eten beter,’ lachte ze.

Ze viste een grammofoonplaat uit de kast, keek Georges Brassens op de platenhoes smachtend aan en drukte een zoen op zijn papieren mond. Terwijl ze de plaat voorzichtig op de platenspeler legde en de pick-upnaald keurig in een groef aan de buitenste rand van het vinyl liet landen, zei ze: ‘Goed luisteren, Jantje. ’t Is in ’t Frans. Ik ga u uitleggen wat die meneer zingt.’

Jan ging op de punt van zijn stoel zitten, want hij hoorde zijn moeder graag vertellen. Dat zou Helena Troubleyn nog heel vaak doen, Franse liedjes vertalen, niet alleen van Brassens, maar ook van Jacques Brel en Edith Piaf en gedichten van Baudelaire, Rimbaud en Verlaine. Ze zou werk voorlezen van Boris Vian en kleine Jan zou haar elke keer gulzig de woorden uit de mond kijken.

Helena Troubleyn was opgetogen dat ze wat van haar kennis aan haar kinderen kon doorgeven. Ze was een intelligente vrouw, die op handen gedragen werd door Edmond. Maar ze werd ook kort gehouden door hem en omwille van zijn intense jaloezie om de vijf jaar zwanger ge-

maakt zodat ze zeker niet buitenshuis kon gaan werken.

Na wat zacht gekraak, als stro onder de voeten, uit de luidsprekers met goudgele stoffen bekleding, vulde de kamer zich met muziek en een warme, rokerige mannenstem.

*'Ma muse est sans conteste une franche poissarde, qui n'a pas peur des mots, qui l'a prouvé déjà, qui vous enfourche son Pégase à la hussarde, qui plutôt deux fois qu'une appelle un chat, un chat.'*

Helena wiegde met de heupen, ging zitten en zwaaide met haar vork op de maat van de muziek. Haar hoofd deinde heen en weer.

'Het is een liedje over de muze van een meneer,' zei ze dromerig.

**18**

Jan keek zijn moeder met grote ogen aan. 'Over de muis van een meneer?' De dromerige blik verdween en Helena Troubleyn keek hem lachend aan. 'Geen muis, zotteke, zijn MUZE. Een madame, die de zanger zo'n specialleke vindt, dat hij liedjes voor haar schrijft.'

Dat begreep Jan.

'De madame in het liedje is een visvrouw en ze kan het goed zeggen en ze heeft een paard met vleugels, Pegasus, en ze rijdt er graag op. Soms een beetje te graag.'

Helena knipoogde naar Edmond die grijnsde en toen met verongelijkt gezicht vroeg of die vismadame misschien vuile manieren had met dat paard. Helena Troubleyn proestte het uit en gooide haar servet naar het hoofd van haar man. De wangen van zus Jeanine liepen rood aan en ze bekeek haar ouders gechoqueerd.

'Ik heb beloofd om naar *Mitje* te gaan. Mag ik van tafel?'

Helena knikte.